

АНОТАЦІЇ

Амеліна С.М. Витоки культури професійного спілкування у вітчизняній філософській спадщині

Проаналізовано філософські ідеї вітчизняних мислителів, науковців, громадських діячів та їх значення для формування культури професійного спілкування майбутніх фахівців-аграріїв. Визначено важливу роль у вирішенні спірних питань вербальних комунікативних засобів та вмінь. Виявлено значення терпимості як основи процесу професійного спілкування.

Ключові слова: інакомислення, професійне спілкування, слово, толерантність, філософська спадщина.

Бочарова О.А. Риси характеру обдарованого учня в дослідженнях зарубіжних науковців

На основі аналізу значної кількості зарубіжної психолого-педагогічної літератури визначено основні риси характеру обдарованої дитини. Виявлено необхідність урахування позитивних і негативних рис особистості з метою її подальшої соціалізації.

Ключові слова: навчання та відбір, обдарована дитина, риси характеру, талановита молодь.

Головачук Н.І. Розвиток творчих здібностей майбутнього вчителя у професійній підготовці ВНЗ

Висвітлено результати вивчення й аналізу досвіду роботи кафедр Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії з формування творчої особистості вчителя у процесі вузівської підготовки. Визначено роль процесів розвитку та реалізації творчого потенціалу майбутніх учителів засобами художньої творчості.

Ключові слова: індивідуальність, навчально-виховний процес, пошуково-проблемний стиль мислення, творча особистість учня, художня творчість.

Гончар О.В. Проблема періодизації розвитку ідеї педагогічної взаємодії учасників навчального процесу в українській системі вищої освіти другої половини ХХ століття

Статтю присвячено обґрунтуванню історико-педагогічної періодизації, головним критерієм створення якої є зміни в характері педагогічної взаємодії учасників навчального процесу в системі вищої освіти України другої половини ХХ ст., що дає змогу дослідити внутрішню логіку розвитку педагогічної теорії в цілому, а також дати адекватну оцінку положеннями сучасної дидактичної концепції.

Ключові слова: взаємодія, гуманізація, догма, етапи, інтерактивний, концепт, лекція, періодизація, суб'єкт, співробітництво.

Горшкова О.Г. Формування креативного мислення дитини в позашкільному закладі

Визначено шляхи формування креативного мислення особистості дитини в позашкільному закладі. Проаналізовано роль педагога в процесі вироблення в дитини творчого підходу до оволодіння знаннями.

Ключові слова: креативне мислення, особистість, позашкільний заклад.

Грабовська М.В. Особливості налагодження соціальної взаємодії в дисфункційній сім'ї

У статті подано особливості налагодження соціальної взаємодії в дисфункційній сім'ї. Доведено, що соціальні педагоги допомагають дисфункційним сім'ям вирішувати їх проблеми, створюючи для цього необхідні ресурси, забезпечують взаємодію між членами сім'ї чи між сім'єю та середовищем у цілому, впливають на соціальну політику.

Ключові слова: дисфункційна сім'я, соціальна взаємодія, соціальна педагогіка.

Єрмак Л.С. Теоретичні основи формування у студентів навичок планування та організації самостійної роботи

У статті обґрунтовано необхідність якісної підготовки студентів вищого закладу до самостійної організації свого навчально-виховного процесу. Проаналізовано теоретичні основи формування в студентів навичок планування та організації самостійної роботи. Доведено, що успішність навчальної діяльності студентів залежить від їх вміння планувати свою самостійну роботу та вести облік часу в процесі її виконання. Самостійна робота має як практичне, так і виховне значення, тому що вона формує такі ділові якості майбутніх фахівців, як самостійність, організованість та наполегливість.

Ключові слова: вміння, навичка, облік часу, організація діяльності, організованість, планування, самостійна діяльність, самостійна робота, самостійність.

Катрич Н.В. Систематизація функцій та видів діяльності педагога вищого навчального закладу

У статті виявлено та систематизовано основні види діяльності педагогів вищої школи. Проаналізовано наукові погляди на функції викладачів у навчально-виховному процесі. Виділено творчий підхід як окремий вид педагогічної діяльності.

Ключові слова: види та компоненти діяльності педагога, вищий навчальний заклад, творчий підхід, функції.

Кононець Н.В. Принцип мультимедійності при створенні електронного підручника як засобу індивідуалізації навчання студентів

У статті розглянуто засоби та дидактичні прийоми, які використовуються в електронних підручниках, розроблених автором, для реалізації принципу мультимедійності та для досягнення дидактичних цілей індивідуалізації навчання студентів аграрних коледжів.

Ключові слова: електронний підручник, індивідуалізація навчання, мультимедійність.

Клопота О.А. Аналіз публікацій обласних ЗМІ з проблем людей з обмеженими можливостями здоров'я

У статті виявлено обсяг інформації, присвяченої проблемам людей з обмеженими фізичними можливостями, в обласних засобах масової інформації. Вирішенню цієї проблеми має сприяти й розробка регіональних програм оптимізації інформаційної політики щодо інвалідів, що передбачає розвиток основних напрямів інформаційної підтримки людей з обмеженими можливостями здоров'я.

Ключові слова: люди з обмеженими можливостями здоров'я, обласні ЗМІ.

Кучеренко Н.В. Підготовка викладача вищої школи до професійної діяльності у вищих навчальних закладах України

У статті проаналізовано основні теоретичні джерела системи професійно-педагогічної підготовки викладача вищого навчального закладу. Досліджено українську систему педагогічної підготовки викладачів іноземних мов у вищій школі. Визначено основною метою фахової освіти впровадження новітніх технологій.

Ключові слова: іноземна мова, новітні технології, професійно орієнтовані дисципліни, професійно-педагогічна підготовка, система освіти, фахова освіта.

Мосейко Ю.В. Методичні особливості семінарських занять в умовах компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх інженерів-металургів

У статті розкрито методичні особливості семінарських занять в умовах застосування компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх інженерів-металургів. Виявлено високу практичну ефективність і результативність пропонованої методики. Підтверджено тезу про те, що належним чином організована квазіпро-

фесійна діяльність є однією з педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх інженерів-металургів.

Ключові слова: академічна модифікація, інженер-металург, квазіпрофесійна діяльність, компетентнісний підхід, професійна підготовка, семінарське заняття.

Олексюк Н.С. Основні критерії та показники ефективності соціально-педагогічної роботи із сім'ями військовослужбовців в умовах реформування Збройних сил України

Виявлено та обґрунтовано критерії і показники ефективності соціально-педагогічної роботи із сім'ями військовослужбовців в умовах реформування Збройних сил України. Визначено основним критерієм налагодженість позитивної спрямованості життєдіяльності сім'ї та соціалізованість її членів.

Ключові слова: Збройні сили України, сім'ї військовослужбовців, соціалізованість, соціально-економічне благополуччя, соціально-педагогічна робота, психологічний клімат.

Папуча В.М. Характеристика наукових підходів до вивчення феномену педагогічної майстерності вчителя фізичного виховання як наукова категорія

У статті проаналізовано існуючі підходи до вивчення феномену педагогічної майстерності в науковій літературі. Висвітлено асоціативний зв'язок категорії "педагогічна майстерність" з такими поняттями, як: "відкрита система", "катарсис", "творчість", "оригінальність", "гуманність". Обґрунтовано ключову роль індивідуальності вчителя, зокрема вчителя фізичного виховання, в навчально-виховному процесі.

Ключові слова: гуманність, дискретний підхід, духовність, педагогічна майстерність, творчість, учитель фізичного виховання.

Переворська О.І., Золотаревська В.О. Щодо проблеми діалогізації професійного спілкування

Визначено сутність проблеми діалогізації освітнього процесу. Обґрунтовано необхідність діалогічного професійного спілкування. Виявлено, що зміна психологічної позиції педагога приводить до зміни статусу студента, свідчить про позитивні зрушення в рівнях сформованості у студентів комунікативних умінь, про необхідність і подальшу діалогізацію професійного спілкування.

Ключові слова: діалогізація, комунікативні вміння, навчальний діалог, професійне спілкування, психологічна позиція.

Перепльотчиков Д.О. Постановка проблеми підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту до організації діяльності ДЮСШ на етапі базової вищої освіти

Сформульовано проблему професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту, вирішення якої сприяло б збереженню тренерського потенціалу, підвищенню престижу роботи тренера, залученню молодих талановитих спеціалістів до роботи в дитячо-юнацьких спортивних школах і збільшенню кількості дітей та юнаків, які займаються спортом. Визначено необхідні умови підготовки педагогів на етапі здобуття базової вищої освіти.

Ключові слова: базова вища освіта, дитячо-юнацька спортивна школа, творча молодь, тренерський склад, фізичне виховання.

Пермінова А.В. "Загальні" й "окремі" методики професійного навчання

У статті розглянуто питання суттєвості загальних і окремих методик професійного навчання, оптимізації професійної освіти, методичної діяльності викладачів і майстрів виробничого навчання. Запропоновано шляхи вдосконалення процесу професійного навчання.

Ключові слова: виробниче навчання, дидактика, загальна методика, окрема методика, оптимізація, професійна освіта.

Пивовар Ю.О. Соціально-політичні й культурні зрушення в галузі освіти обдарованої молоді ФРН у період з 60-х рр. до об'єднання сучасної Німеччини

Статтю присвячено вивченню впливу світових змін у політичному й культурному житті на освітню політику щодо навчання та виховання обдарованої молоді у ФРН у період з 60-х рр. до створення у 1990 р. єдиної німецької держави.

Ключові слова: демократизація, емансипація, європейська інтеграція, світові освітні пріоритети.

Писаренко О.М. Естетичне виховання студентів у процесі навчання іноземної мови

У статті доведено важливість естетичного виховання студентів. Окреслено можливі шляхи його реалізації під час вивчення іноземної мови. Запропоновано основні форми та методи впровадження, зокрема наголошено на важливій ролі педагогічної підтримки самостійної творчості студентів.

Ключові слова: діалог, естетичне виховання, естетичний потенціал, іноземна мова, педагогічна підтримка, творчість.

Пічкур М.О. Метод “портфоліо” як засіб формування рефлексивної культури майбутнього дизайнера

У статті розглянуто суть феномену рефлексії. Запропоновано структуру рефлексивної культури дизайнера. З'ясовано суть категорії “портфоліо”. Окреслено її орієнтовний зміст у процесі професійної підготовки майбутнього дизайнера й сформульовано рекомендації щодо підготовки та презентації електронного портфоліо для студентів-випускників дизайнерського фаху. Актуалізовано педагогічну доцільність використання методу “портфоліо” як ефективного засобу формування рефлексивної культури майбутніх дизайнерів.

Ключові слова: майбутній дизайнер, метод “портфоліо”, рефлексивна культура.

Пішун С.Г. Культура дозвілля молоді в контексті сучасних тенденцій вільного часу

У статті досліджено дозвілля молоді як якісну характеристику людської діяльності, його трансформації. Проаналізовано позитивні тенденції, пов'язані з формуванням і поширенням нових напрямів дозвіллевой діяльності, що розкриває і дає можливість реалізації нових форм цікавого проведення вільного часу.

Ключові слова: вільний час, дозвілля, культура, культурні потреби, молодіжне дозвілля.

Плахтійенко Т.Ю. Використання технологій кооперативного навчання в зарубіжній освітній практиці

Проаналізовано проблеми використання технологій кооперативного навчання. Визначено історичні передумови його виникнення від періоду зародження до моменту розроблення його основної ідеології. Наведено основні види найвідоміших технологій кооперативного навчання та головні принципи їх організації.

Ключові слова: кооперативне навчання, освітня практика, принципи організації.

Підбуцька Н.В. Еволюція феномену “конфлікт” у зарубіжній науковій літературі

У статті розкрито особливості феномену “конфлікт” у зарубіжній науковій літературі. Визначено принципи філософсько-соціологічного та психологічного підходів до його вивчення. Запропоновано визначення конфлікту як протидії його суб'єктів.

Ключові слова: конфлікт, психологічна традиція, суб'єкт, феномен, філософсько-соціологічний підхід.

Полубоярина І.І. Проблема дослідження музичної обдарованості в психолого-педагогічній науці

У статті проаналізовано досвід вивчення музичної обдарованості в психолого-педагогічній науці. Визначено музичну обдарованість як своєрідний феномен, що розглядається поза психологічними теоріями розвитку. Підтверджено важливу роль загальних факторів розвитку в детермінації музичної діяльності, а також необхідність “взаємодії” різних здібностей в умовах реальної діяльності.

Ключові слова: здібність, креативність, музична обдарованість, музична психологія та педагогіка, стильове відчуття.

Понікаровська С.В. Реалізація принципу гуманізації освіти на заняттях з іноземної мови в немовному ВНЗ

Розглянуто гуманістичну концепцію навчання й виховання на заняттях з іноземної мови на основі гуманізації відносин викладача та студентів, що становить оптимальні умови для розкриття, корекції й розвитку особистості студента. Підкреслено важливу роль викладача в процесі формування гуманності студентів.

Ключові слова: викладач, гуманізація, іноземна мова, корекція, немовний ВНЗ, освіта.

Пономарьов В.О. Показники сформованості професійно-педагогічної компетентності тренера з атлетичної гімнастики

Визначено показники професійно-педагогічної компетентності тренерів з атлетичної гімнастики. Запропоновано їх класифікацію на суб’єктивні та об’єктивні. Проаналізовано важливу роль самооцінки тренера та експертного оцінювання в процесі формування професійно-педагогічної компетентності фахівців.

Ключові слова: експертне оцінювання, критерій сформованості, професійно-педагогічна компетентність, самооцінка, тренер.

Пономарьова О.І. Організація роботи студентів на практичних заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах

У статті розглянуто засоби організації аудиторної й самостійної роботи студентів із текстами та іншими носіями інформації. Проаналізовано шляхи підвищення ефективності навчального процесу за допомогою застосування інноваційних навчальних технологій. Запропоновано рекомендації щодо проведення презентацій іноземною мовою за тематикою дослідження.

Ключові слова: модернізація навчального процесу, модульні технології навчання, навчання навичок презентації, нові підходи до аудіювання.

Пономарьова Г.Ф. Аналіз розвитку системи вищої освіти в контексті євроінтеграції

У статті проаналізовано проблеми формування єдиних освітніх стандартів у контексті Болонського процесу на прикладі аналізу змін державних стандартів України в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Здійснено аналіз характерних особливостей тенденцій розвитку зарубіжних систем вищої освіти. Розкрито особливості модернізації національної системи освіти. Доведено, що створення єдиного європейського освітнього простору, гармонізація національних СВО неможливі без розроблення процедури їх визнання, прийнятної для всіх європейських країн.

Ключові слова: державний освітній стандарт, Європейська зона вищої освіти, модернізація системи вищої освіти, процес навчання, система вищої освіти, стандартизація освіти.

Прикотенко Т.А. Питання формування позитивного ставлення до навчання в учнів початкової школи в педагогічній спадщині С.І. Миропольського

Проаналізовано й систематизовано погляди С.І. Миропольського на мету, завдання, шляхи й засоби формування позитивного ставлення до навчання в учнів поча-

ткової школи. Визначено необхідність вивчення темпераментів дітей, розвитку самостійності школярів у навчанні. Виявлено спільні та відмінні риси в теоріях С.І. Миропольського та інших представників педагогічної науки.

Ключові слова: позитивне ставлення, початкова школа, педагогічна спадщина С.І. Миропольського, самостійність, темперамент.

Приходченко К.І., Охріменко В.В. Поняття “інтелект” як когнітивний компонент регуляції творчого освітньо-виховного середовища

У статті розкрито поняття “інтелект” як когнітивний компонент регуляції творчого освітньо-виховного середовища. Визначено, що формування особистості дитини, її розумовий розвиток відбуваються в процесі різноманітних видів діяльності, успішність інтелектуального розвитку дітей залежить цілеспрямованого, систематичного та комплексного використання їх педагогом.

Ключові слова: інтелект, освітньо-виховне середовище, особистість.

Приходченко О.В. Використання лікарем можливостей контактної взаємодії з педагогами для розширення знань з проблеми охорони материнства й дитинства

У статті показано особливості використання лікарем можливостей контактної взаємодії з педагогами для розширення знань з проблеми охорони материнства й дитинства. Показано, що душевний біль взаємопов'язаний з фізичним, але ще глибший, ще нестерпніший. Тому треба жити в гармонії із самим собою, своєю суттю, і тоді буде менше хвороб.

Ключові слова: дитинство, контактна взаємодія, материнство.

Птахіна О.М. Сутнісні характеристики феномену “взаємодія”

У статті подано аналіз наукових поглядів на феномен “взаємодія”. Розкрито його сутнісні характеристики, що є вагомими для проектування взаємодії учасників педагогічного процесу в системі дистанційного навчання.

Ключові слова: взаємодія, дистанційне навчання, педагогічний процес.

Ремізанцева К.О. Гендерні зміни в системі вищої освіти США (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)

У статті розглянуто питання гендерного становлення системи вищої освіти США. Запропоновано гендерний аналіз і порівняння чоловічих коледжів та університетів з першими жіночими академіями й семінаріями США кінця XVIII – першої половини XIX ст. Виокремлено гендерні стереотипи, що з'явилися у вищій освіті протягом зазначеного часу.

Ключові слова: гендерні стереотипи, жіночі академії та семінарії, чоловічі коледжі й університети.

Романишина О.Я. Деякі історичні аспекти формування інформаційної культури людства

У статті розкрито історичні аспекти проблеми інформатизації освітнього середовища. Розглянуто теоретичні основи інформатизації суспільства та значення історичних аспектів у цьому процесі.

Ключові слова: інформаційна культура людства, інформатизація освітнього середовища, історичні аспекти.

Романишин Ю.Л. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на формування готовності майбутніх документознавців-менеджерів до професійної діяльності: результати формувального експерименту

У статті проаналізовано результати формувального експерименту та виявлено вплив ІКТ на формування готовності майбутніх документознавців-менеджерів до професійної діяльності.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, документознавець-менеджер, професійна діяльність, формувальний експеримент.

Руденко Н.В. Впровадження гендерного підходу в систему вищої освіти

У статті проаналізовано проблеми інтеграції гендерного підходу в систему вищої освіти. Виділено етапи формування та розвитку гендерного підходу в освіті: традиційна педагогіка, критична педагогіка, феміністський підхід.

Ключові слова: вища освіта, гендерний підхід, критична педагогіка, традиційна педагогіка.

Русанов Г. Удосконалення управлінської компетентності керівника ПТУ в сучасних умовах

У статті розглянуто актуальні проблеми управління професійно-технічними навчальними закладами в контексті соціальних трансформацій в умовах постійних змін на реальному ринку праці. Проаналізовано теоретичні проблеми управління та необхідні компетенції керівника професійної школи відповідно до сучасних тенденцій, визначено умови й шляхи вдосконалення його управлінської діяльності.

Ключові слова: розвиток, управління професійно-технічними навчальними закладами, управлінська діяльність, управлінська компетентність керівника, удосконалення управління.

Рябова О.Б. Сутність творчої індивідуальності як педагогічної категорії

У статті виявлено сутність творчої індивідуальності майбутнього вчителя. Доведено, що для того, щоб стимулювати творчу діяльність, необхідно розвивати творчу індивідуальність майбутніх фахівців, проводити спеціальне навчання педагогів творчій діяльності з метою вдосконалення їх професійної підготовки.

Ключові слова: майбутній учитель, педагогічна категорія, творча індивідуальність.

Савіщенко В.М. Шляхи подолання правового нігілізму студентської молоді

У статті розкрито авторську позицію щодо шляхів подолання правового нігілізму студентської молоді. Виділено основні підходи до визначення сутності поняття “нігілізм”: філософський, педагогічний, психологічний, юридичний. Враховуючи вікові особливості людини, її здатність до самопереконавання та пізнання, виділено такі різновиди правового нігілізму: автосугестивний, ідентифікаційний, когнітивний.

Ключові слова: правовий нігілізм, студентська молодь.

Савчук Л.О. Педагогічні умови формування інформатичної складової фахової підготовки майбутніх економістів у процесі самостійної навчально-пізнавальної діяльності

У статті розглянуто педагогічні умови формування інформатичної складової фахової підготовки майбутніх економістів у процесі самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Обґрунтовано педагогічні умови професійного становлення майбутніх економістів у процесі самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Ключові слова: інформатична складова, самостійна навчально-пізнавальна діяльність, фахова підготовка.

Саєнко Н.В. Культурологічний підхід до формування загальнокультурної компетентності майбутнього фахівця

У статті проаналізовано потенціал і можливості культурологічного підходу як засобу особистісного та професійного становлення студентів вищих технічних навчальних закладів. Обґрунтовано, що культурологія – це узагальнена назва комплексу гуманітарних знань і соціальних наук, що вивчають культурні феномени.

Ключові слова: загальнокультурна компетентність, культурологічний підхід, особистісне становлення, професійне становлення.

Самойленко Н.Ю. Теоретико-методологічні основи розвитку методичної компетентності майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів

Проаналізовано методологічні основи розвитку методичної компетентності майстра виробничого навчання професійно-технічного навчального закладу. Визначено систему вихідних положень дослідження, яка дасть змогу виявити і розвинути методичні здібності, вміння (компетенції) майстрів виробничого навчання.

Ключові слова: методична компетентність, методологія, освітні концепції, принципи, підходи, теорії.

Саржевський С.Н., Саржевська Л.Е. Аспекти ефективної педагогічної взаємодії викладача та студента медичного університету

У статті описано механізми та різновиди діалогу педагога й студента в медичному університеті як основу підвищення ефективності якості освіти майбутнього спеціаліста. Доведено, що ефективна педагогічна взаємодія викладача та студента-медика можлива тільки у формі діалогу.

Ключові слова: викладач, медичний університет, педагогічна взаємодія, студент.

Святьєв А.В. Загальноосвітнянський контекст складової підготовки майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності

У статті подано загальноосвітнянський контекст складової підготовки майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури нами розглянуто загальноосвітнянський контекст складової підготовки майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності, а саме: “освіта”, “професійна освіта”, “виховання”, “виховання й розвиток”, “розвиток особистості”.

Ключові слова: виховання, виховання й розвиток, професійна освіта, розвиток особистості.

Свиридова Г.Г. Морально-естетичні погляди В.О. Сухомлинського

У статті проаналізовано особливості морального й естетичного виховання в теоретичній і літературно-педагогічній спадщині видатного українського педагога – Василя Олександровича Сухомлинського. Обґрунтовано значення морально-естетичного виховання як одного з пріоритетних напрямів у розвитку гармонійної, духовно багаті особистості.

Ключові слова: морально-етичні погляди, В.О. Сухомлинський.

Северина Н.Ю. Аналіз застосування компетентісного підходу при формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців

У статті проаналізовано застосування компетентісного підходу при формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців інженерних спеціальностей. Доведено, що, формуючи професійну компетентність майбутнього фахівця, слід розробити модель, у якій обов’язково необхідно враховувати ключові компетенції, визначені світовою науковою спільнотою.

Ключові слова: компетентісний підхід, майбутні фахівці, формування професійної компетентності.

Семенець Н.В., Семенець М.І. Використання здоров’язбережних технологій у процесі викладання фізичного виховання

У статті розкрито особливості використання здоров’язбережних технологій у процесі викладання фізичного виховання. Розглянуто духовну, душевну (психічну), фізичну складові здоров’я людини.

Ключові слова: викладання фізичного виховання, здоров'язбережні технології.

Семченко Т.В. Професійна підготовка педагогів в Ізраїлі

У статті проаналізовано проблеми становлення та розвитку вищої педагогічної освіти в Ізраїлі. Охарактеризовано ступені навчання у вищих навчальних закладах і сучасний стан підготовки педагогічних кадрів в Ізраїлі. Розглянуто структуру та модель функціонування цієї системи. Розкрито сутність основних тенденцій педагогічної освіти в університетах і коледжах Ізраїлю.

Ключові слова: вища школа, Ізраїль, педагогічна освіта, підготовка педагогічних кадрів.

Сергієнко Н.С. Особливості кредитно-модульної системи при вивченні іноземної мови у вищому навчальному закладі

У статті проаналізовано досвід використання кредитно-модульної системи організації навчання у вищих навчальних закладах України. Подано оцінку ефективності її впровадження.

Ключові слова: вивчення іноземної мови, вищий навчальний заклад, кредитно-модульна система.

Сєдашева С.Л. Сутність організації педагогічної взаємодії у вищому педагогічному навчальному закладі

У статті проаналізовано сутність педагогічної взаємодії. Розглянуто взаємодію як психологічну проблему. Виявлено, що її вирішення зумовлене цілями виховної системи, необхідністю розкриття природи дитини, визначення чинників виховання.

Ключові слова: вищий педагогічний навчальний заклад, педагогічна взаємодія.

Сивохоп Е.М. Критерії, критеріальні показники й рівні розвитку компонентів готовності до самопізнання майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі фізичної підготовки

У статті визначено критерії, критеріальні показники й рівні розвитку компонентів готовності до самопізнання майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі фізичної підготовки. Виявлено кореляційну залежність між ними.

Ключові слова: критеріальні показники, критерії, майбутні офіцери-прикордонники, рівні розвитку компонентів готовності до самопізнання, фізична підготовка.

Синявська А.М. Реальні школи ХІХ ст. і їх роль у підготовці майбутніх фахівців торговельно-економічної галузі

У статті розглянуто зміст, форми й методи навчання в реальних школах та їх значення у підготовці фахівців торговельно-економічної галузі на західноукраїнських землях у ХІХ ст.

Ключові слова: практичний курс навчання, професійна освіта, реальні школи, торгові школи.

Сінопальнікова Н.М. Інтеграція в навчальному процесі початкової школи

У статті проаналізовано напрями інтеграції навчання в початковій школі, які потребують більш глибокого вивчення, обґрунтування й узагальнення, а також відповідного співвідношення практики і теорії.

Ключові слова: інтеграція, навчальний процес, початкова школа.

Скірко Р.Л. Професійна підготовка майбутніх психологів до взаємодії з громадськими організаціями в позааудиторній роботі ВНЗ

У статті окреслено основні пріоритети професійної підготовки практичного психолога до роботи з громадськими організаціями. Доведено, що процес формування

професійної підготовки практичних психологів до роботи з громадськими організаціями ґрунтується на таких педагогічних принципах: діалогізації виховного процесу; інтелектуальної взаємодії та співтворчості; активності в діалозі.

Ключові слова: взаємодія з громадськими організаціями, позааудиторна робота, професійна підготовка.

Склярова І.О. Теоретичні та методичні засади використання комп'ютерного тестування в навчальному процесі

У статті проаналізовано доцільність та ефективність використання комп'ютерних тестів для об'єктивного й прозорого моніторингу якості освіти. Доведено, що об'єктивна і прозора діагностика якості засвоєння навчального матеріалу повинна містити гармонійне поєднання різноманітних форм і методів контролю, з одного боку, та застосування тестування (зокрема комп'ютерного) – з іншого.

Ключові слова: комп'ютерне тестування, навчальний процес.

Снігурова І.І. Педагогічні технології формування й розвитку мовленнєвої культури студентів інженерного профілю

Статтю присвячено розробці ефективних педагогічних технологій. Розглянуто умови якісної мовленнєвої підготовки майбутніх інженерів. Сформульовано основні положення педагогічної технології як системи формування і розвитку мовленнєвої культури студентів.

Ключові слова: діалог, мовленнєва культура, монолог, педагогічні технології.

Снісар О.А. Упровадження проблемного навчання в професійну підготовку молодших медичних спеціалістів

У статті висвітлено різні підходи до впровадження методів проблемного навчання при викладанні природничих дисциплін у медичних навчальних закладах I–II рівнів акредитації. Розкрито особливості застосування проблемного навчання в підготовці молодших медичних спеціалістів з урахуванням професійної спрямованості.

Ключові слова: підготовка молодших медичних спеціалістів, проблемна лекція, проблемне завдання, проблемне навчання.

Собченко Т.М. Зміст природничої освіти в початковій школі у другій половині XIX – на початку XX ст.: історичний аспект

У статті подано аналіз архівних джерел, наукової літератури, педагогічної преси другої половини XIX – початку XX ст. Узагальнено зміст природничої освіти в початковій школі.

Ключові слова: педагогічна преса, природнича освіта.

Соколова Н.О. Нові підходи до структури уроку в 60-х рр. XX ст.

У статті розглянуто нові підходи до структури уроку в 60-х рр. XX ст., творчі пошуки учителів-новаторів шкіл Липецької області з підвищення ефективності уроку.

Ключові слова: навчальна діяльність, структура, урок, учителі-новатори.

Соловйова Ю.О. Народні ремесла в системі професійної підготовки майбутніх вихователів дитячого садка

У статті визначено роль народних ремесел у системі професійної підготовки майбутніх вихователів дитячого садка. Розкрито важливість естетичного сприйняття дійсності через засвоєння й осмислення творчої спадщини свого народу.

Ключові слова: естетичне сприйняття дійсності, народні ремесла, професійна підготовка.

Старкова Н.О. Розвиток у студентів немовних ВНЗ здібностей до самостійної роботи з текстом за спеціальністю

У статті розглянуто читання, його види й результати, які можна буде отримати при вивченні іноземної мови студентом під час навчального процесу у ВНЗ, комбінуючи аудиторну та самостійну позааудиторну роботи.

Ключові слова: здібності, немовний ВНЗ, самостійна робота з текстом.

Стрельцова Н.Ю. Умови створення й застосування навчально-методичних матеріалів при вивченні органічної хімії студентами фармацевтичного факультету

У статті визначено структуру та місце в навчальному процесі робочого журналу для лабораторно-практичних занять з органічної хімії для студентів 2-го курсу фармацевтичного факультету. Розроблено методичку його використання.

Ключові слова: навчально-методичні матеріали, органічна хімія, робочий журнал.

Стукало О.А. Комунікативні якості викладача як фактор удосконалення професійного спілкування

У статті розглянуто вплив комунікативних якостей викладача на ефективність професійного спілкування. Доведено, що всі професійні комунікативні якості викладача (емпатія, рефлексія, децентрація та ідентифікація) є рівнозначними і взаємопов'язаними. Вони забезпечують ефективність професійної педагогічної діяльності, сприятливі умови для розвитку та формування особистості майбутнього фахівця, його успішного пристосування до різних умов професійної діяльності.

Ключові слова: децентрація та ідентифікація, емпатія, комунікативні якості, професійне спілкування, рефлексія.

Сумкіна Т.О. Активізація пізнавальної діяльності студентів при вивченні вищої математики

У статті розглянуто проблеми активізації пізнавальної діяльності та самостійної роботи студентів при вивченні вищої математики у ВНЗ. Активна пізнавальна діяльність – важлива умова творчого й повноцінного життя студента. Тільки всебічна активність дає студентам змогу з об'єкта перетворитися на суб'єкт процесу навчання.

Ключові слова: активізація, вивчення вищої математики, пізнавальна діяльність.

Сушенцева Л.Л. Створення методичного комплексу на засадах використання інформаційних технологій як умова формування професійної мобільності учнів ПТУ

У статті висвітлено проблеми створення методичного комплексу дисципліни за допомогою інформаційних технологій. Розглянуто декілька підходів до валідації тестів, що розрізняються залежно від використовуваних критеріїв. Доведено, що методичний комплекс інформаційного забезпечення навчальної дисципліни можна розглядати як цілісну дидактичну систему, що являє собою базу знань в одній із предметних галузей, яка постійно розвивається.

Ключові слова: інформаційні технології, методичний комплекс, професійна мобільність.

Сущенко А.В. Концептуальні передумови морального виховання учнів загальноосвітніх шкіл в умовах поліетнічного середовища

У статті висвітлено концептуальні передумови морального виховання учнів загальноосвітніх шкіл в умовах поліетнічного середовища. Запропонована концепція базується на ідеї про те, що подібна інноватика повинна підкріплюватися не тільки якомога сильнішою зовнішньою мотивацією та стимулами до змін у своїй роботі, а й реальними результатами для педагога, діяльність якого детермінується потребами в щасті, шлях до якого лежить через самореалізацію в обраній професії.

Ключові слова: загальноосвітні школи, концептуальні передумови, моральне виховання, поліетнічне середовище.

Сущенко Л.О. Вплив соціально-педагогічних факторів на стимулювання професійного самовдосконалення педагога

У статті розкрито особливості впливу соціально-педагогічних факторів на стимулювання професійного самовдосконалення вчителя. Стимулювання професійного самовдосконалення в нашій концепції виходить за класичні межі курсової перепідготовки вчителів і поєднується з дослідною, науково-методичною роботою, універсалізацією професійних функцій. Її особливістю є спрямованість на стимулювання неперервного професійного самовдосконалення в органічній єдності, наступності та послідовності впливу на цей процес низки соціально-педагогічних факторів.

Ключові слова: професійне самовдосконалення, соціально-педагогічні фактори, стимулювання.

Таскіна Н. Проблема середовища в педагогічній спадщині Л.С. Виготського та Л.П. Буєвої

У статті розглянуто сутність понять “середовище”, “соціальне середовище” й “середовище особистості”. Подано характеристику середовища Л.С. Виготським та Л.П. Буєвою.

Ключові слова: середовище, соціальне середовище, особистість, середовище особистості.

Тихоміров С.В. Ціннісні орієнтації сучасних студентів (теоретико-соціологічний аспект)

У статті проаналізовано ціннісні орієнтації сучасних студентів. У сучасних умовах колишні цінності й ціннісні орієнтації переживають істотні зміни. Чітко простежується матеріальна зацікавленість у таких важливих для молоді питаннях, як зміст навчання, проблеми подальшої професійної орієнтації. Молодь цікавить, насамперед, музика, література, кіно з переважанням так званої “масової” культури, меншою мірою – політика, економіка й національні відносини.

Ключові слова: сучасні студенти, теоретико-соціологічний аспект, ціннісні орієнтації.

Ткалич К.І. Провідні напрями розвитку післядипломної освіти в Україні

У статті виявлено й охарактеризовано основні тенденції та проблеми розвитку бізнес-освіти як одного з напрямів післядипломної освіти. Доведено, що запровадження державної акредитації програм MBA буде негативно сприйняте в зарубіжних наукових та освітніх колах як знак відсутності в Україні привабливого клімату для розвитку науки й освіти, що, в свою чергу, обмежить приплив у країну сучасних технологій та інвестицій в наукоємні галузі.

Ключові слова: бізнес-освіта, післядипломна освіта, програми MBA.

Ткаченко Л.П. Риторика як предмет наукових досліджень

У статті розглянуто риторику як предмет наукових досліджень у галузі філософії та лінгвістики. Визначено основні аспекти, які є найбільш актуальними для сучасної науки, проаналізовано різні погляди на риторику як феномен філософського та лінгвістичного виміру.

Ключові слова: екзистенціалізм, комунікація, маєвтика, неориторика, синкретизм, софістика.

Топчій Г.С. Специфіка професійного саморозвитку майбутнього вчителя

У статті визначено специфіку професійного саморозвитку майбутнього вчителя в умовах педагогічного ВНЗ. Доведено, що діяльність, яка забезпечує професійний

саморозвиток майбутнього вчителя, враховуючи специфіку вчителів економічного профілю, передбачає застосування ігрових педагогічних технологій. Вони сприяють саморозкриттю, саморозвитку майбутнього вчителя з опорою на його підсвідомість, свідомість, розум і творчість.

Ключові слова: майбутній учитель, педагогічний ВНЗ, професійний саморозвиток.

Требіна Т.Ф. Навчально-методичне забезпечення професійної підготовки сучасних інженерів

У статті проаналізовано стан навчально-методичного забезпечення як важливої складової підвищення якості професійної підготовки інженерів на прикладі НТУ “ХПІ”. Доведено, що навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу є одним з головних чинників у підготовці майбутніх фахівців з високим рівнем фахової й соціальної компетенції. За останні роки науково-педагогічний склад НТУ “ХПІ” виконав велику роботу з удосконалення навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців, що здійснювалося, насамперед, у межах програми “Підручник 2005–2010”.

Ключові слова: інженер, навчально-методичне забезпечення, професійна підготовка.

Федоренко О.І. Методи й форми виховної роботи працівників правоохоронних органів з підлітками

У статті проаналізовано існуючі в педагогічній теорії та практиці класифікації методів і форм виховної роботи. На основі узагальнення накопиченого досвіду запропоновано класифікацію методів і форм роботи працівників правоохоронних органів з підлітками в аспекті запобігання правопорушенням.

Ключові слова: виховна робота, підлітки, правоохоронні органи.

Фісун О.В. Реалізація ідей фасилітації в діяльності вчителя

В статті проаналізовано сутність фасилітації, її феноменів емпатії й рефлексії, фасилітаційної взаємодії між учителем і учнями. Розкрито особливості фасилітаційного спілкування між учасниками навчального процесу.

Ключові слова: гуманістична педагогіка, дитиноцентризм, емпатія, недирективні методи навчання, особистісно орієнтоване навчання, рефлексія, фасилітація.

Фокшек А.В. Системний підхід в управлінні освітою як предмет вітчизняної педагогічної думки ХХ ст.

У статті розглянуто вітчизняну педагогічну спадщину ХХ ст. з точки зору формування загальнонаукового системного підходу. Розкрито специфіку педагогічних об'єктів системного дослідження в управлінні освітою й розкрито системний підхід в освіті як конкретно-наукову методологію.

Ключові слова: педагогічна система, система, системний підхід, системотворчий фактор, управління.

Фоміних Н.Ю. Сутність поняття “інформаційно-комунікаційні технології” та їх значення на сучасному етапі модернізації освіти

У статті проаналізовано науково-методичну літературу. Розкрито сутність поняття “інформаційно-комунікаційні технології”. Визначено їх компоненти.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, модернізація освіти.

Фунтікова О.О. Об'єкт формує суб'єкт: теоретична можливість засвоєння дошкільниками понять про навколишній світ

На основі аналізу персоногенетичного, соціогенетичного, біогенетичного й історико-еволюційних підходів до розвитку людини доведено, що дошкільне дитинство має великі неосяжні можливості щодо засвоєння наукових понять.

Ключові слова: дошкільники, наукове поняття, об'єкт, суб'єкт.

Харківська А.А. Сучасна модульна освіта та рейтинговий підхід до оцінювання професійної компетентності студентів ВНЗ

В статті проаналізовано переваги сучасної модульної системи. Доведено, що необхідно оцінювати не лише обсяг знань, умінь і навичок, а й у цілому професійну компетентність майбутнього фахівця. Для цього запропоновано введення рейтингової системи оцінювання. Якісні показники доцільно використовувати як елементи ключових компетентностей. Створена модель включає: рейтинг академічної успішності, науково-креативний та громадський рейтинги.

Ключові слова: громадський рейтинг, комплекс складових моделі керівника, модульна система, науково-креативний рейтинг, професійна компетентність, рейтинговий підхід, система оцінювання.

Хаустова О.В. Розвиток духовного потенціалу вчителя з точки зору педагогічної антропології В.О. Сухомлинського

У статті розкрито теоретичні основи розвитку духовного потенціалу вчителя за В.О. Сухомлинським. Доведено необхідність перебудови післядипломного педагогічного процесу як у курсовий, так і міжкурсний період з метою впливу на розвиток духовного потенціалу вчителя. Упровадження ідей В.О. Сухомлинського в процес розвитку духовного потенціалу вчителя в КЗ “Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти” ЗОР засвідчило їх актуальність, підвищило результативність післядипломної освіти вчителів.

Ключові слова: В.О. Сухомлинський, духовний потенціал, педагогічна антропологія.

Царенко О.П. Формування позитивної мотивації курсантів до навчально-ігрового проектування в процесі гуманітарної підготовки

В статті обґрунтовано, що формування позитивної мотивації курсантів до пізнавальної активності в інноваційній діяльності у формі навчально-ігрового проектування в процесі гуманітарної підготовки дасть змогу реалізувати мотиваційний компонент самодостатнього особистісного і професійного розвитку майбутніх офіцерів-прикордонників за допомогою формування в них пізнавального інтересу, пізнавальної ініціативи та творчої самодіяльності.

Ключові слова: гуманітарна підготовка, навчально-ігрове проектування, позитивна мотивація.

Церковнікова Н.А. Що таке талант і як його навчати?

У статті висвітлено проблеми змісту навчання хімії в класах хіміко-біологічного профілю. Розкрито сутність понять “обдарованість”, “обдаровані діти”, “талант”, “геній”. Проаналізовано програми з хімії для 10–11-х класів хіміко-біологічного профілю за змістом та критеріями оцінювання.

Ключові слова: геній, навчання хімії, обдаровані діти, обдарованість, талант.

Чевичелова О.О. Інноваційні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ в контексті гуманістичної спрямованості навчального процесу

У статті розкрито зміст та особливості впровадження інноваційних методів і технологій викладання іноземних мов у ВНЗ у контексті гуманізації навчального процесу. Визначено напрями впровадження інноваційних методів навчання у ВНЗ.

Ключові слова: гуманістична спрямованість, інноваційний метод, навчальний процес, технологія викладання.

Черчата Л.М. Особливості використання Інтернет-ресурсів у самостійній роботі студентів гуманітарних факультетів

У статті розкрито особливості використання Інтернет-ресурсів у ході СР студентів-гуманітаріїв на прикладі студентів історичних факультетів. Доведено, що належ-

ним чином організована СР в умовах використання НІТ забезпечує засвоєння теоретичного матеріалу з виучуваної дисципліни, закріплення знань теоретичного матеріалу на практиці з використанням необхідного інструментарію, застосування набутих знань і практичних навичок для аналізу ситуації та прийняття правильного рішення, формування власної позиції, теорії, моделі.

Ключові слова: гуманітарний факультет, Інтернет-ресурс, самостійна робота.

Четаєва Л.П. Шляхи й методи використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі початкової школи

Одним із завдань вищої освіти в Україні є формування освіченої особистості. Застосування ІКТ дасть змогу здійснити перехід від традиційного інформаційно-пояснювального навчання, зорієнтованого на передачу готових знань, до особистісного розвивального, спрямованого не тільки на засвоєння знань, а й на організацію способів навчальної діяльності, розвиток творчої особистості.

Ключові слова: гіперсередовище, інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерні технології, методи навчання.

Чен Н.В. Інноваційна діяльність в освіті

У статті розглянуто питання щодо інноваційної діяльності, основні підходи до визначення інновацій в освіті, а також функції інноваційного навчання.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційна педагогічна діяльність.

Чорна С.С. Принципи формування педагогічної культури майбутнього викладача вищої школи в умовах магістратури

У статті розкрито принципи формування педагогічної культури майбутнього викладача вищої школи в умовах магістратури. Доведено, що педагогічний процес у магістратурі має забезпечувати не лише підвищення кваліфікації працівників системи освіти, самоосвіту й наукове зростання, а й особистісне зростання педагогічної культури кожного фахівця.

Ключові слова: магістратура, педагогічна культура, педагогічний процес.

Шадріна А.В. Філософські засади визначення поняття “креативний потенціал особистості”

У статті викладено філософські засади визначення поняття “креативний потенціал особистості”. Доведено, що основні тенденції становлення особистості великою мірою визначаються внутрішнім потенціалом, який є в конкретній особистості на даний момент і являє собою своєрідну єдність кількісних і якісних можливостей конкретного індивіда.

Ключові слова: креативний потенціал особистості, становлення особистості, філософські засади.

Шаров С.В. Експериментальна перевірка дидактичних умов організації диференційованої самостійної навчальної діяльності студентів педагогічного університету

У статті висвітлено основні результати експериментальної перевірки дидактичних умов організації диференційованої самостійної навчальної діяльності студентів педагогічного університету. Експериментальну перевірку ефективності дидактичних умов організації диференційованої самостійної навчальної діяльності здійснено за мотиваційним, операційним та оцінним критеріями. Проаналізовано сформованість у студентів умінь з самостійної навчальної діяльності, рівень мотивації до вивчення навчальної дисципліни й рівень самооцінки власної самостійної навчальної діяльності студентів.

Ключові слова: дидактичні умови, диференційована самостійна навчальна діяльність, експериментальна перевірка.

Шевченко В.І. Педагогічна практика – найефективніша форма підготовки студентів музично-педагогічних факультетів до майбутньої професійної діяльності

У статті розкрито сутність та особливості педагогічної практики студентів музичних факультетів у позашкільних мистецьких закладах, перевагу такої практики над практикою в загальноосвітніх школах та її вплив на формування самостійності майбутніх учителів музики. Доведено, що педагогічна практика в школі естетичного виховання (школа мистецтв) являє собою спосіб оволодіння різноманітними видами мистецької діяльності, які необхідні майбутньому вчителю музики як для класної, так і позакласної роботи.

Ключові слова: музично-педагогічний факультет, педагогічна практика, професійна діяльність.

Шкваріна Т.М. Оцінка ефективності системи підготовки майбутніх учителів до здійснення дошкільної іншомовної освіти

У статті подано оцінку ефективності системи підготовки майбутніх учителів іноземної мови до навчання дошкільників. Результати, отримані на етапі формувального дослідження, підтверджують значні позитивні зміни показників формування професійної компетентності порівняно із результатами на констатувальному етапі, ефективність теоретично встановленої системи спеціалізованої підготовки вчителів до здійснення іншомовної освіти дітей дошкільного віку та розробленого навчально-методичного забезпечення.

Ключові слова: дошкільна іншомовна освіта, професійна компетентність, система підготовки вчителів.

Шпак І.О. Кредитно-модульна технологія в системі вищої освіти України

У статті розкрито поняття “модуль” та принципи кредитно-модульного навчання. Упровадження вітчизняної моделі кредитної системи – кредитно-модульної системи організації навчального процесу – має здійснюватися з урахуванням традицій, незаперечних здобутків та переваг вітчизняної системи освіти в підготовці фахівців.

Ключові слова: кредитно-модульна технологія, модуль, система вищої освіти.

Штанова В.Є. Інтерактивні методи вдосконалення управлінських умінь молодого керівника загальноосвітньої школи в системі ІППО

У статті описано цикл ділових ігор, реалізація яких розвиває в молодого керівника школи професійні якості як складову його операційно-діяльній сфери. Запропоновано цикл ігор, що дає змогу розвинути в молодого директора школи професійні якості. Теоретичні знання з управління допоможуть йому забезпечити високу ефективність свого навчального закладу.

Ключові слова: загальноосвітня школа, молодий керівник, система ІППО, управлінські уміння.

Штефан Л.В. Характерологічні ознаки поняття “інноваційна культура”

У статті проаналізовано існуючі трактування поняття “інноваційна культура” з метою визначення його характерологічних ознак. Визначені тенденції щодо розуміння сутності інноваційної культури як системного утворення дали змогу сформулювати напрям наших подальших досліджень – вивчення інноваційної культури як системного конструкту, що має складну структуру та базується на засадах гармонізації особистості.

Ключові слова: гармонізація особистості, інноваційна культура, розвиток людства.

Шукалова О.С. Сприяння вчителя формуванню високого рівня пізнавального інтересу молодшого школяра

У статті розкрито педагогічні засоби сприяння формуванню високого рівня пізнавального інтересу та розвитку поінформованості щодо психологічного обґрунтування

дієвості таких засобів. Проаналізовано типи проблемних ситуацій, що найчастіше виникають у навчальному процесі. Подано правила створення проблемних ситуацій.

Ключові слова: молодший школяр, проблемна ситуація, формування пізнавального інтересу.

Юсупова М.Ф., Нечаєва Д.В. Організація практичних занять з нарисної геометрії для досягнення дидактичних цілей в умовах використання комп'ютерних технологій

У статті запропоновано методику викладання на практичних заняттях з нарисної геометрії за допомогою комп'ютерних технологій.

Ключові слова: комп'ютерні технології, методика викладання, навчальний процес.

Ягремцева А.О. Гендерний підхід в освітньому процесі: порівняльний аналіз українського та німецького досвіду

У статті висвітлено результати порівняльного аналізу українського та німецького досвіду щодо інтеграції гендерного підходу в освітній процес.

Ключові слова: гендерний підхід, освітній процес.

Язык О.І. Моделювання особистісно орієнтованої виховної системи приватної загальноосвітньої школи

У статті запропоновано модель особистісно орієнтованої виховної системи приватної загальноосвітньої школи за допомогою матриці виховного середовища. Доведено, що вона є дієвим інструментом не тільки опису моделі виховної системи, а і її аналізу та вдосконалення.

Ключові слова: особистісно орієнтована виховна система, приватна загальноосвітня школа.

Якиміва О.О. До проблеми виховання милосердя у студентів

У статті проаналізовано сутність поняття “милосердя”. Розглянуто основні підходи до визначення поняття. Аналіз психолого-педагогічної літератури, наукових праць дослідників дає підстави стверджувати, що милосердя визначається в різних аспектах: як цінність, як особистісна якість людини, як діяльність (прояв милосердя) і поведінка.

Ключові слова: виховання, милосердя, студент.

Яковець В.П. Модернізація управління навчальним процесом у вищих навчальних закладах в умовах Болонського процесу

У статті окреслено управлінські дії, виконання яких забезпечує ефективне впровадження у вищих навчальних закладах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Обґрунтовано її переваги порівняно з традиційними системами. Проаналізовано деякі аспекти цієї проблеми. Розглянуто основні принципи планування й організації навчання студентів за кредитно-модульною системою.

Ключові слова: Болонський процес, кредитно-модульна система, навчальний процес.